

De historie van een heet hangijzer

Wormer/Wormerveer - De laatste afleveringen van *Aktief* stonden mede in het teken van de nieuwe Zaanbrug. Op 1 december 2013 brak Wout van Aalst een lans voor een nieuwe brug bij de Lassiestraat. In de beide vorige nummers gaven de politiek partijen aan wat hun standpunt was met betrekking tot de nieuw te bouwen brug. Het verbaast mij dat niemand het historische aspect van de Zaanbrug belicht. Daarom wil ik dat maar eens doen.

In 1889 is de Zaanbrug tot stand gekomen op initiatief van de Wormerveerse ondernemers. Ook toen speelden economische motieven een rol bij het standpunt van de gemeente Wormer. Er waren immers twee veren die het verkeer over de Zaan mogelijk maakten: het Noorderveer bij de De Mol en het Zuideveer ten westen van de Bartelsluis. Die veren brachten geld op en Wormer wensde dus niet mee te werken of te betalen aan de bouw van een brug over de Zaan.

Maar in 1889 kwam die toch tot stand en zelfs de Nieuwegeweg ('t Wormer Laantje) werd aangelegd door Wormerveer en bleef zelfs tot 1936 eigendom van Wormerveer!

De Wormerveerse ondernemers wilden maar wat graag een brug en hadden daar veel

voor over. Immers, hun fabrieken stonden allemaal in Wormer, langs de Zaan. Op oude foto's is de situatie van omstreeks 1900 te zien, compleet met de eerste, door architect Rups ontworpen, Zaanbrug. Een plaatje! Wat is er op tegen om een nieuwe Zaanbrug te realiseren met de uitstraling van de oude? De techniek maakt het zeker mogelijk.

De Historische verenigingen in Wormer en Wormerveer en de vereniging Zaans Erfgoed zien er naar uit. En dan natuurlijk op de plaats van de oude brug, zodat het zogenaamde historisch ensemble weer compleet is. Waarom zouden we wel een beschuitstoren willen herbouwen en niet een prachtige Zaanbrug?

Op de foto ziet u de Zaanbrug omstreeks 1900; de klokkentoren was er nog niet. Boven Hollandia torent nog de watertoren

uit, compleet met zadeldak. De Stichting Hollandia zou die watertoren graag willen restaureren en wacht gespannen op betere tijden, die dat mogelijk maken.

De Zaanbrug is één van de oudste bruggen over de Zaan. De eerste brug over de Zaan werd in 1882 gebouwd: de Hoopbrug in Zaandam. Hij werd in 1941 weer gesloopt. De tweede brug was de spoorbrug in de Hoornse lijn, gebouwd in 1884, en later weliswaar vernieuwd, maar hij is er nog steeds. De derde brug was onze Zaanbrug. Gebouwd in 1889 en in 1926 vervangen door een brug van Klinkenberg en elektrisch bediend. Die heeft het tot 1965 uitgehouden. Toen werd de brug weer door Klinkenberg onder handen genomen en flink breder gemaakt in verband met het toegenomen verkeer. Na een ernstig onge-

luk op de Zaanbrug, waarbij een jong meisje om het leven kwam, werd de brug in 1978 voorzien van een afzonderlijk fietspad.

Ter weerszijden van de brug zijn er veel monumenten, de fabrieken en pakhuizen, tezamen genoemd 'de fabriekswand'. De gemeente Wormerland is er veel aan gelegen om de omgeving van die fabriekswand zo mooi mogelijk te houden. Daarom krijgt alles een opknappbeurt en ook de aangemeerde schepen krijgen aandacht. Wormer en zijn geschiedenis!

Ik wil graag pleiten om ook de historie van Wormer te betrekken bij de voorbereidingen van de totstandkoming van een nieuwe Zaanbrug.